

מדוע נכח האלוף אהרון יריב בשיחותיו

הפתרון הספיר: לדאוג מראש לכך שיהיה גם דו"ח שלישי.

ולא סתם דו"ח שלישי, אלא דו"ח מטעם אישיות שאינה דווקא איש של דיון, אלא משקיף נייטרלי שמהימנר-תו אינה מוטלת בספק.

וכך עלה הרעיון לשתף בשיחות את ארי-ל'ה יריב.

יריב הוא איש-צבא, ולא איש פוליטי. ממילא איננו חשוד כי הוא שיך לסיעה זו או אחרת בחוגי השלטון המדיני. יריב אינו "איש של דיון", וגם לא איש של אלוף, אבן או מישהו אחר.

מכיוון שהוא ראש המודיעין, לא יעז איש להטיל ספק במהימנות דו"חותיו.

ממילא היה מועמד אידיאלי לתפקיד העדיין.

היתה לו עוד מעלה אחת גדולה. כל אדם שיופיע פתאום לשיחות עם ראשי הממשלה האמריקאית, תישאל לגבי השאלה הטבעית: מה הוא עושה כאן, בעצם?

האמריקאים יכלו לסרב לשתף אדם בלתי-קרוא. אדם

מי ידווח על שיחותיו עם האמריקאים לממ-שלת ישראל?

הסכנה: יצחק רבין

התשובה היתה מובנת מאליה: ידווח השגריר יצחק רבין, שיהיה נוכח בכל השיחות, בתוקף תפקידו.

רעיון זה העביר חלחלה בלבו של משה דיין.

כי יצחק רבין אינו רק יריבו של דיין, אלא גם איש-אמונה של גולדה.

דיין, שאינו כומח באיש, חשש כי רבין ימסור לגולדה דו"ח על השיחות, ממנו יתקבל הרושם כי דיין הפר את הוראות הממשלה,

לנכח המאזין התמים של שידורי ישראל, היה זה פרט תמים בידיעה תמימה:

בשיחה שנערכה ביום ו' בין שרי-הביטחון משה דיין ועמיתו האמריקאי מלווין ליורה, נכח מלכד שגריר ישראל גם אלוף אהרון יריב, ראש אגף המודיעין.

הרדיו גם טרח להסביר את נוכחותו: דובר בשיחה, בין השאר, גם על מימצאי המודיעין הישראלי.

אולם מאחורי הידיעה התמימה התחבא אחר הסקופים הגדולים של השנה.

מי ידווח?

כ אשר התכוונן משה דיין לסיורו, שנועד להע-ניק לו מעמד של אישיות בינלאומית ולהשיג הסכמה

יריב בין יריבים

השגריר רבין

כזה יכול היה גם לעורר את סקרנות העיתונים האמרי-קאיים והישראליים.

לא כן ארליה, כי ביקורו של דיין היה, כמובן, כרוך בבעיות ביטחוניות רבות. היה צורך לשמור על פרסיו כסוד, כדי למנוע התנקשויות. היה צורך בסידורי-ביטחון רבים (שעוררו תמיהה באמריקה, לדברי מעריציו ומלחתי של דיין, אברהם שחיצר מהארץ).

מי היה מתאים יותר לפקח על כל אלה, מאשר ראש אגף המודיעין בכבודו ובעצמו?

וכך הגיע ארליה יריב לארצות-הברית עשי-רה ימים לפני דיין, אירגן את סידוריה-ביטי-חון, והשתתף בשיחות. נוכחותו לא עוררה פליאה אצל איש, ועיתוני אמריקה אף לא טרחו לדווח עליה.

בכל מיקרה שיתעורר ויכוח מה בדיוק אמר דיין ב-ושינגטון, אפשר יהיה לבקש עדות מוסמכת ואובייקטי-בית מפי ארליה יריב.

רבין מול אבן

ה דבר כוזב מטיל אור לא רק על אווירת החשדות השוררת בצמרת ממשלת ישראל, אלא גם על אחד הקטעים החשובים של מלחמת היהודים: מלחמת דיין-רבין.

הדבר מצא בעת הביקור את ביטויי החריף

והעלה את התוכניות שהוא התכחש להן בארץ.

דו"ח כזה עלול היה לפוצץ סופית את היחסים בן דיין וגולדה, להביא להדחתו ממעמדו כיורש-עצר אפשרי, ואולי אף לסילוקו מן הממשלה.

היו לכך תקדימים. כמה פעמים התלקחו בירושלים, מאי-חורי הקלעים, ויכוחים סוערים בעיקבות דו"חות על ש-חות של מנהיגים ישראליים בחו"ל. הועלתה הטענה כי אבא אבן מסר דו"ח כוזב על שיחותיו עם הנשיא לינדון ג'ונסון והגנרל שארל דה-גול, ערב מלחמת ששת הימים, ובכך כמעט המיט אסון על המדינה. כנגד זה נתקבלו דו"חות של עדי-שמיעה באותן שיחות, שהכחישו את דברי אבן.

דיין לא רצה להסתכן. הוא חיפש מוצא.

האדם השלישי

ב רגע שמכירים בסכנה, יש אפשרות למצוא דרכים למניעתה. כך עשה גם משה דיין.

הוא החליט למנוע מראש מצב שבו יוגחו על שולחן הממשלה (ועל שולחנה של גולדה) רק שני דו"חות על שיחותיו: שלו עצמו והדו"ח של יצחק רבין.

במיקרה זה יכול היה להיחצר מצב של מילה נגד מילה, וגולדה היתה עלולה להאמין יותר לרבין מאשר לדיין (שעליו אמר השבוע גיסו, עזר וייצמן: "דיין לא אומר אף פעם את האמת...").

אמריקאית למועדותו כיורש-העצר, עמדה לנגד עיניו סכנה חמורה.

סכנה זו לבשה דמות של פיקוד-יריבו מימי מלחמת ששת-הימים: הרמטכ"ל דאז, והשגי-ריר הנוכחי בוושינגטון, רבי-אלוף (מיל.) יצחק רבין.

דיין ידע שכל מילה שתפלט מפיו בוושינגטון, עלולה לשמש מלכודת לרגליו. כי בצאתו לשליחותו, אסרה עליו ממשלת ישראל בפירוש להשמיע הצעות הנוגדות את מדיניות הממשלה, והגבילה בצורה ברורה את תוכן השיחות.

הדבר בא אחרי ש-מקורבי דיין בישראל ייחסו לו, בשבועות האחרונים, תוכניות שונות, הסותרות לחלוטין את הקו של גולדה מאיר. בין השאר: נסיגה של צה"ל והצבא המצרי מן התעלה, ופתיחת התעלה לכל הספינות, מלבד ספינות ישראל.

דיין נאלץ להכחיש את התוכניות של עצמו, לרוקנן מתוכנן ולהעמיד פנים כי התכוון רק להסגת כמה סוגי-נשק, גם את שאר תוכניותיו ויוזמותיו, אותן טיפה, נאלץ לגנוז.

אחרי דיון נוקב, הרשתה לו הממשלה להעלות בשיחות עם האמריקאים רק כמה נושאים תמימים: התוכנית הסרת-השחר להרחקת טנקים וטילים מן התעלה, התנאים לשיבת ישראל לשיחות יארינג, ושאר נושאים בלתי-מחייבים אף אחד מן הצדדים.

וערב צאתו, נאלץ דיין לשאול את עצמו: